

Dossier

La te

>> *Plató de la
Televisió d'Olot.*

Televisió local

un futur amb
interferències

plató

La revolució de la TDT

JOSEP MARIA BAIXAULI > TEXT

CLAUDI VALENTÍ > REPORTATGE FOTOGRÀFIC

Quan falta un any per a l'apagada analògica, el futur de la televisió local continua sent incert, amb més ombres que claredats i amb incògnites que poden fins i tot fer trontollar el sector. A les comarques de Girona hi ha actualment en funcionament tretze televisions locals. D'aquestes, només nou disposen de l'autorització per fer el pas a la tecnologia digital, que suposarà un canvi del panorama televisiu local. Qui no tingui la llicència haurà de tancar, integrar-se en consorcis d'explotació pública o buscar alternatives en altres mètodes de difusió.

Quan s'hagi completat l'apagada analògica, a les comarques gironines hi quedaran, teòricament, vint televisions locals. I diem *teòricament* perquè molts d'aquests canals ni tan sols es posaran en marxa. Segons la planificació i l'atorgament de llicències corresponents, dels vint canals de televisió, quatre corresponen a l'Alt Empordà, quatre més al Baix Empordà, quatre a la Selva, quatre al Gironès i el Pla de l'Estany i els quatre restants a la zona integrada per la Garrotxa i el Ripollès. D'aquests canals, vuit haurien de ser explotats per consorcis públics, impulsats per ajuntaments o organismes públics. N'hi ha previst un a l'Alt Empordà, un altre al Baix Empordà i dos més a cada una de les altres zones. Girona i la seva àrea d'influèn-

cia serà l'única capital de demarcació amb dos canals públics, tret de Barcelona. Cada una d'aquestes cinc zones constituïran el que s'anomena *múltiplex* i compartiran freqüència, fins a un màxim de quatre televisions per múltiplex. Tot plegat sembla molt ordenat, però només sobre el paper, ja que hi coincideixen interessos força diferents. Així, mentre que alguns operadors històrics privats estan decidits a tirar endavant, altres no ho estan tant, tot i que n'han obtingut autorització i llicència. Per no parlar dels canals públics. Els universos de públics i privats són ben diferents. De fet, actualment no hi ha cap canal local públic emetent en TDT. Alguns, malgrat que tenen reservat un espai al múltiplex local, ni tan sols saben quan començaran les emissions, i altres ja han anunciat que desisteixen, ja que no poden assumir el cost d'explotació d'un canal de televisió o no és actualment la seva prioritat. A l'hora de tancar aquest dossier, només dos consorcis públics tenen intenció de començar a emetre en digital: es tracta del canal de l'Alt Empordà, liderat per l'Escala, i d'un dels de Girona, impulsat per Girona, juntament amb Salt, Cassà, Llagostera, Sarrià, Bescanó i Canet d'Adri. Aquest darrer, però, encara no té data d'inici d'emissions.

Actualment no hi ha cap canal local públic emetent en TDT

>> *Televisió de Girona.*

De l'alegalitat al concurs

Per entendre com s'ha arribat a aquest punt cal remuntar-nos al 2006. A banda dels vuit canals públics, el 22 de juny d'aquell any el Consell de l'Audiovisual de Catalunya va fer públic el resultat del concurs d'adjudicació dels canals de TDT local privats. La resolució posava fi a anys de reivindicacions d'un sector en situació d'alegalitat, però també obria la porta a reclamacions per part d'aquelles empreses o entitats que s'havien quedat pel camí. A les comarques gironines, s'havien planificat dotze canals privats, objecte del concurs. S'hi van presentar un total de 23 propostes, la major part de televisions històriques, ja existents, amb molts anys d'antiguitat, però també d'altres vinculades a grups de comunicació.

A les comarques de Girona hi ha actualment tretze televisions locals, totes amb arrelament al territori i amb una programació propera a la realitat que els envolta. Totes emeten amb tecnologia analògica, i quatre simultaniegen l'analògic i el digital. N'hi ha quatre, però, que no van superar el concurs de TDT, com TV Palamós i Empordanet TV, i hauran de tancar o vincular-se, com TV Blanes o TV Tossa, al futur canal públic. Una cinquena, Televisió de Maça-

A les comarques gironines hi ha tretze televisions locals, totes amb arrelament al territori i amb una programació propera a la realitat que els envolta

>> *Plató de Televisió de Girona, programa TèdeTot.*

La televisió del futur no és el futur de la televisió

Potser no ens hem parat mai a pensar-ho, però la televisió és un dels sistemes més regulats que hi ha. Els emissors són concessionaris d'un servei que, fins fa ben poc, tenia la consideració de servei públic i que manté alguns condicionants com si encara ho fos. De fet, el legislador manté tics de qui creu que ho pot controlar absolutament tot. L'última manifestació d'això ha estat l'intent d'obligar a un canvi tecnològic poc contrastat, d'avantatges dubtosos i en un context de tendència cap a la televisió multiplataforma. Aquest cop podem dir en descàrrec dels polítics locals que la idea la van tenir a Brussel·les, però el cert és que els governs espanyol i català van veure l'oportunitat d'aquest nou escenari per reordenar tot el sector de la televisió local. Un error sobre un altre error.

Per imposició del regulador, la TDT serà –tal com diu la publicitat– la televisió del futur; però hi podríem afegir que tot just del futur més immediat. El suport tecnològic adoptat a Europa i la seva aplicació a Espanya no sembla ni el millor ni el més rendible dels sistemes per enviar senyal de televisió. Serveixi com a exemple que no pot suportar realment la interactivitat que, suposadament, la convertia en una novetat útil, atractiva i rendible.

Actualment ja rebem continguts de televisió en diferents suports, i tot fa pensar que aquesta serà una inèrcia creixent. Falta per saber quin tipus de televisió rebrem per l'antena de casa, quina per l'ordinador i quina pel telèfon, i quin d'aquests suports serà de consum majoritari, si finalment n'hi ha cap que ho acabi sent.

RAFAEL DE RIBO.
Periodista.

net, ja ho ha fet. El panorama, doncs, és divers i ple d'incerteses, agreujat per una crisi econòmica de la qual no s'escapa tampoc el sector audiovisual. Repassem, però, el pas de l'analògic al digital a les comarques gironines i vegem quins són els canals existents i els que han d'emetre en digital.

Al Gironès – Pla de l'Estany hi ha actualment dos canals: la històrica TV Girona i el Canal Català Girona-Pla, denominació de la també antiga Televisió de Banyoles. Ambdues simultaniegen les emissions en analògic i en digital i estan a l'espera de veure què fan els dos canals públics previstos. El que impulsa l'Ajuntament de Girona està constituït, però el que correspondria a l'Ajuntament de Banyoles i Porqueres no està ni format i és molt possible que ni tan sols s'arribi a constituir.

A la zona de la Garrotxa i el Ripollès passa el mateix: emeten ja en digital Olot TV i Televisió del Ripollès, però els canals públics, tot i que se n'ha arribat a constituir un, no tenen intenció de tirar endavant el projecte.

A l'Alt Empordà hi ha actualment tres televisions: Canal Nord, Empordà TV i Televisió de l'Escala. Tenen autorització per emetre en TDT les dues primeres i una de nova creació, Televisió Sense Fronteres. També es va crear un consorci per explotar un canal públic. El formen diversos ajuntaments: Figueres, Roses, Castelló d'Empúries, l'Escala i Vilafant. Serà impulsat a partir de la televisió de l'Escala.

Al Baix Empordà hi ha actualment Televisió Costa Brava, Empordanet TV i Televisió de Palamós. El CAC, però, només va concedir llicència per emetre en digital a la primera i a dues més, Canal Nord (les seves emissions en analògic ja arriben a bona

El CAC va preferir creure en inversions i plans d'alguns adjudicatariis que ningú del sector considerava reals i que, de fet, no s'han portat mai a la pràctica

Cal evitar que cada casa o edifici tingui una **doble instal·lació** d'antena, amb antenes orientades a dos centres emissors diferents

part de la comarca) i Epi TV, nom comercial vinculat a les televisions de Prensa Ibérica, l'empresa que edita el *Diari de Girona*. Està prevista l'existència d'un canal públic, però el consorci per a la seva explotació que integrarien fins a nou ajuntaments no s'ha format i no hi ha pressa per fer-ho.

A la Selva hi ha actualment TV de Lloret, que emet sota la denominació de Canal Català Selva, Televisió de Blanes i Televisió de Tossa. Les dues últimes, vinculades a entitats municipals, no tenen llicència per emetre en TDT. Els dos consorcis públics de la comarca estan pendents de constituir i restarà un canal que va quedar desert en el concurs. De moment cap no emet en digital.

Els criteris del CAC

Tot i que ha estat lluitant durant molt de temps per aquesta regulació, sembla que al sector no agraden ni la distribució de les zones, que en molts casos no té en compte les peculiaritats del territori, ni les exigències imposades pel Consell de l'Audiovisual per atorgar les llicències. El CAC va justificar l'atorgament dient que es prioritza la televisió de proximitat, la voluntat de crear grups audiovisuals amb capacitat per invertir en projectes viables, i que es volia afavorir l'experiència prèvia i garantir el pluralisme. Per aquest motiu, s'exigia un nombre mínim de continguts en llengua catalana i un mínim d'hores de producció pròpia; a més, es limitaven les emissions en cadena i es demanava als futurs concessionaris que concretenessin inversions o línies de treball. Tot plegat, condicionants que poden posar en perill el model de negoci i que molts futurs operadors van assegurar complir o superar amb l'objectiu d'obtenir una llicència. A la pràctica, però, això no es compleix al cent per cent. A més, hi ha no adjudica-

Internet pot ser l'autèntica revolució?

A les televisions que no puguin emetre per TDT se'ls presenta una oportunitat d'or per continuar vives en el món audiovisual: es tracta de canviar de canal d'emissió i passar-se a Internet, la televisió per IP (IPTV). Aquest nou model de telecomunicació comença a ser utilitzat amb força als països tecnològicament més avançats. De fet, el 68% dels usuaris d'Internet dediquen menys temps a veure la televisió que a navegar per la xarxa. Així ho assegura la darrera enquesta sobre el perfil dels internautes, realitzada per l'Associació per a la Investigació de Mitjans de Comunicació (AIMC). Que els hàbits de consum dels mitjans estan canviant és, doncs, una realitat inqüestionable. Els operadors de televisió de tots els àmbits també ho perceben així. No només les cadenes estatals aposten per llançar canals propis de continguts a través del seu web; també els mitjans de proximitat s'apunten a aquesta tendència. TV Girona, per exemple, posa a disposició dels usuaris els seus millors programes perquè se'ls puguin descarregar quan i on vulguin. Paral·lelament, apareixen noves i interessants experiències comunicatives que tenen en la proximitat la seva raó de ser. És el cas de Tramuntana.tv, que mostra als internautes la vida lúdica i cultural de la zona de l'Empordà. A les televisions locals del nostre país, però sobretot a les televisions municipals, la utilització del sistema IPTV els garanteix una interactivitat autèntica –cosa que no passa amb la TDT–, i a més tenen l'oportunitat d'oferir serveis diferenciats de la televisió pròpiament dita i ser encara molt més útils als ajuntaments que les gestionen. Actualment ja hi ha qui creu que l'autèntica transformació de la televisió no ve de la mà de la TDT, sinó de la difusió del senyal per Internet. És un sistema revolucionari que canviarà el concepte de graella televisiva, la manera d'elaborar i difondre publicitat, i que també afectarà els perfils d'alguns dels llocs de treball (modificant les funcions d'alguns, creant-ne de nous o, també, fent-ne desaparèixer d'altres).

taris que critiquen el CAC. Asseguren que ells van ser realistes, que van plantejar models adequats a la realitat del territori, però que el CAC va preferir creure en inversions i plans d'alguns adjudicataris que ningú del sector considerava reals i que, de fet, no s'han portat mai a la pràctica.

La planificació territorial i la doble instal·lació d'antena

Els concessionaris de TDT local no només han de complir els criteris del CAC quant a contingut i emissions, sinó que també han de respectar la planificació territorial plantejada pel Ministeri d'Indústria pel que fa a freqüència, potència i límits geogràfics d'emissió. La situació dels centres emissors de les estacions de televisió digital local és un dels cavalls de batalla. El Plan Técnico de la TDTL preveu que els centres emissors estiguin dins de la demarcació a la qual han de donar servei; excepcionalment, i amb causa justificada, es preveu l'autorització de centres fora de demarcació. Però els criteris de confecció del Plan Técnico no responen a models orogràfics, ni han tingut presents les infraestructures ja existents al territori, ni molt menys prenen en consideració per on capta les emissions de televisió la població. El primer resultat visible de tot plegat és que el Ministeri d'Indústria ha denegat sistemàticament l'emplaçament fora de demarcació de la major part dels projectes que així ho preveïen. En aquests moments, són molts els adjudicataris privats que estan presentant al·legacions per tal d'explicitar la idoneïtat del seu projecte, de la seva proposta d'emplaçament, i la impossibilitat de presentar-ne un altre a causa de la inexistència d'infraestructures, l'orientació de les antenes o la com-

Actualment ja hi ha qui creu que l'autèntica transformació de la televisió no ve de la mà de la TDT, sinó de la difusió del senyal per Internet

>> Els estudis de la
Televisió d'Olot.

Qui és qui a la TDT local de les comarques gironines.

GARROTXA-RIPOLLÈS

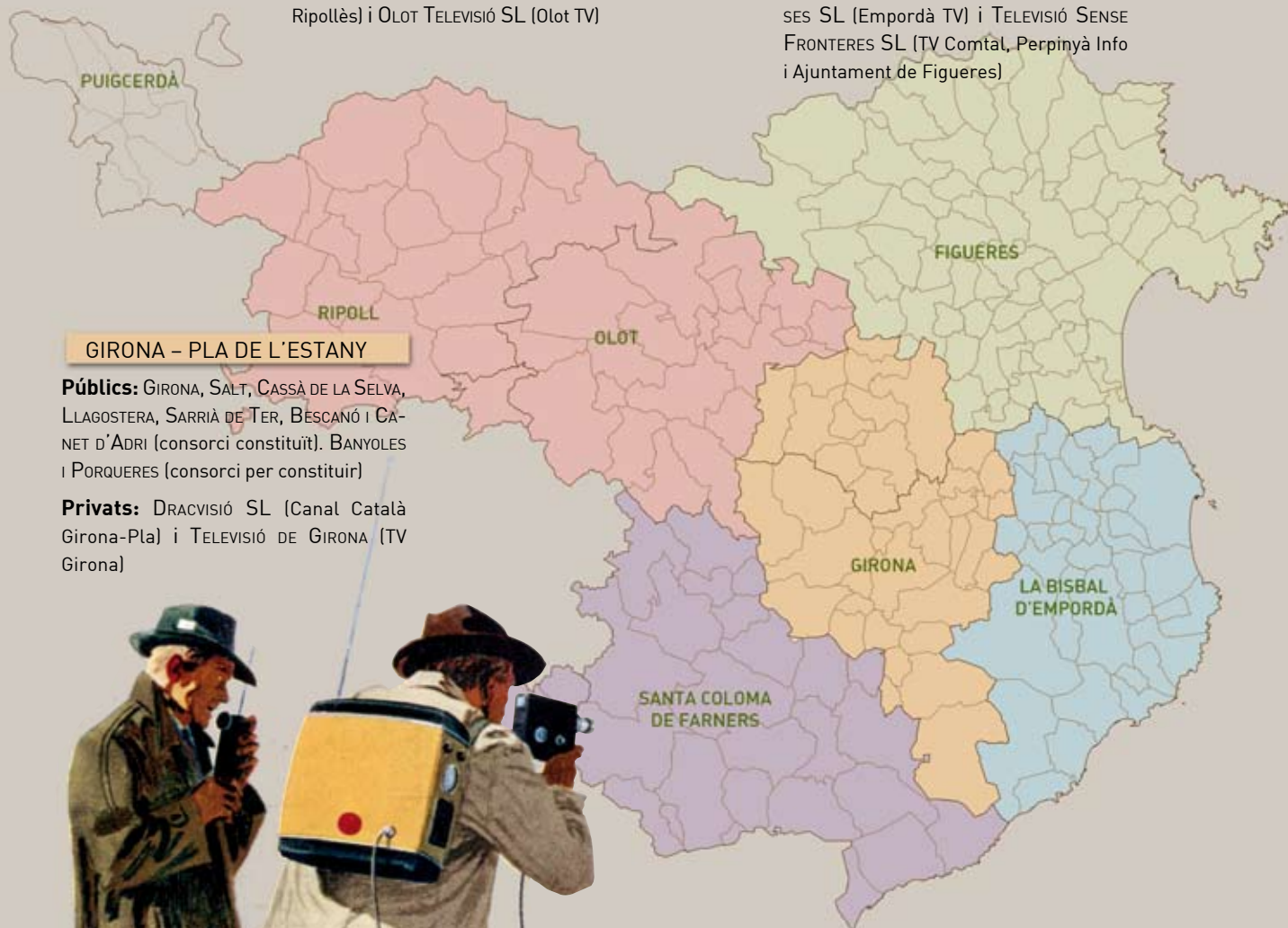
Públics: OLOT I SANT JOAN LES FONTS (consorci constituït). RIPOLL, SANT JOAN DE LES ABADESSES I CAMPDEVÀNOL (consorci per constituir)

Privats: TELEVISIÓ DEL RIPOLLÈS SL (TV del Ripollès) i OLOT TELEVISIÓ SL (Olot TV)

ALT EMPORDÀ

Públics: FIGUERES, ROSES, CASTELLÓ D'EMPÚRIES, L'ESCALA I VILAFANT (consorci constituït)

Privats: PRODUCCIONS ALT EMPORDÀ TV SLU (Canal Nord), TELEVISIÓ DE ROSES SL (Empordà TV) i TELEVISIÓ SENSE FRONTERES SL (TV Comtal, Perpinyà Info i Ajuntament de Figueres)

GIRONA - PLA DE L'ESTANY

Públics: GIRONA, SALT, CASSÀ DE LA SELVA, LLAGOSTERA, SARRIÀ DE TER, BESCANÓ I CARNET D'ADRI (consorci constituït). BANYOLES I PORQUERES (consorci per constituir)

Privats: DRACVISIÓ SL (Canal Català Girona-Pla) i TELEVISIÓ DE GIRONA (TV Girona)

LA SELVA

Públics: BLANES, LLORET I TOSSA (consorci per constituir). SANTA COLOMA DE FARNERS, ARBÚCIES, VIDRERES, SANT HILARI SACALM, ANGLÈS, MAÇANET DE LA SELVA I BREDÀ (consorci per constituir)

Privats: TELEVISIÓ DE LLORET SL (Canal Català Selva)

BAIX EMPORDÀ

Públics: PALAFRUGELL, SANT FELIU DE GUÍXOLS, PALAMÓS, TORROELLA DE MONTGRÍ, LA BISBAL D'EMPORDÀ, CALONGE, CASTELL-PLATJA D'ARO, BEGUR I SANTA CRISTINA D'ARO (consorci per constituir)

Privats: D-9 COMUNICACIÓ SL (TV Costa Brava), PRODUCCIONS ALT EMPORDÀ TV SLU (Canal Nord), DIARI DE GIRONA SA (Epi TV: Prensa Ibérica)

>> *L'any 1956, la revista americana Scientific American, imaginava així el futur de la televisió.*

>> *TV Nord, a Figueres.*

plexa orografia, entre d'altres. És el cas d'Olot TV: per cobrir tota la comarca en analògic tenien un repetidor a Rocacorba, però, com que per a la TDT això no se'ls permet, hi ha una part de la comarca que no queda ben coberta i s'ha de buscar un nou emplaçament o revisar el pla. Passa el mateix amb les televisions de l'Alt Empordà, que emeten des de Rocacorba en analògic però en digital se'ls indicava un altre emplaçament. Aquesta diversitat de situacions dels emissors fa que es planteji un emplaçament per a la televisió local i un altre de diferent per a les televisions d'àmbit superior. A la pràctica això suposa que cada casa o edifici ha de tenir una doble instal·lació d'antena, amb antenes orientades a dos centres emissors diferents. Una possibilitat que condemna la televisió local, si no s'hi posa remei. Un remei lògic.

Pendents dels recursos

L'atorgament de les llicències per a l'exploració de canals de TDT local privada ha estat objecte de recursos que estan pendents de resolució. Algunes emissores històriques que van quedar fora del concurs i altres candidats que consideren que no es va ser just en l'atorgament de llicències han portat el cas als tribunals. En altres comunitats de l'Estat com Madrid o Canàries va succeir el mateix i els jutjats han acabat per anul·lar tot el concurs.

Les incògnites dels canals públics

L'arribada de la TDT comporta grans dificultats per a moltes televisions locals, fins al punt que si no s'hi posa remei n'hi ha bastants que acabaran desapareixent. Ningú no dubta que l'Administració ha intentat aprofitar el canvi tecnològic que suposa el

Algunes emissores històriques que van quedar fora del concurs i altres candidats que consideren que **no es va ser just en l'atorgament de llicències han anunciat que portaran el cas als tribunals**

La proximitat, clau a les graelles

Els consumidors de televisió tenen a l'abast molts canals gràcies a la TDT. I, entre tots aquests canals, que aniran a més, hi ha les televisions locals. L'audiència dels canals es repartirà força, per la qual cosa els canals de proximitat esdevindran canals de zapping, canals amb un consum pocs minuts. Però per aconseguir guanyar espai és necessari que aquestes televisions adaptin la seva programació a allò que espera el telespectador. Fins ara, tot i que la informació local és la més demanada, les cadenes dediquen poc més d'una hora al dia, en el millor dels casos, a informatius de proximitat. La resta, i els costos en tenen bona part de culpa, són continguts generalistes –a voltes adaptats a la realitat local-. Així, trobem programes de cuina, de cinema, d'esports, culturals o, fins i tot, pel·lícules. Cal adaptar els continguts més propers a un consum més curt en quant a minuts sense renunciar a jugar un paper important en el món local. El mateix paper que ha trobat la premsa local enfront dels grans diaris d'abast nacional. Un altre opció que també pot tenir sentit és tematitzar l'oferta de continguts tenint en compte que hi haurà diversos canals locals confluint en un mateix múltiplex. Són apostes innovadores, també arriscades, però que permetran fer-se un forat en l'amplia oferta que arribarà a totes les llars

»» Exterior dels estudis informatius de Televisió de Girona.

pas de l'analògic al digital per regularitzar un sector desordenat i caòtic. Tanmateix, la concreció d'aquesta bona intenció, és a dir, la legislació, ha provocat efectes contradictoris que, en alguns aspectes, fins i tot poden arribar a ser nocius per al sector. Les televisions més afectades són les municipals. La llei ha ignorat totalment l'actual televisió municipal, que, de fet, desapareix per esdevenir una televisió comarcal o supracomarcal gestionada per un consorci format pels ajuntaments que vulguin participar en el canal múltiple corresponent. En els consorcis, hi ha poblacions que no solament mai no han tingut televisió sinó que ni tan sols s'ho havien plantejat. Des de l'Administració se'ls va animar a presentar candidatura i moltes ho han fet sense avaluar del tot els costos que això comporta. En paral·lel, hi ha altres municipis que tenen televisió des de fa gairebé un quart de segle i que veuran com desapareix o acaba perdent la personalitat que tenia. D'altra banda, no tots els projectes públics tiraran endavant. La pregunta que es planteja llavors és: què passa amb els programes públics que no han constituït el consorci en el termini establert? La resposta és clara: no passa res. Els terminis ja s'han depassat d'una manera flagrant i, ja sigui per desconeixement del

que implica el projecte de TDTL o, al contrari, per un ampli coneixement del que pot implicar un projecte televisiu, ja sigui per manca de recursos, manca de voluntat política o per la constatació que potser l'espai previst per a la televisió pública local ja està cobert per iniciatives privades, o que la realitat del territori no requereix actualment una televisió pública local en una determinada demarcació..., sigui pel que sigui, el fet és que encara queden uns quants consorcis per constituir. Dels vuit programes possibles a Girona, només quatre s'han constituït en entitat gestora. Ara bé, cal matisar que aquests vuit ens gestors segurament no esdevindran vuit projectes televisius. Algunes d'aquestes entitats gestores (en la seva majoria consorcis) no tenen cap voluntat d'acabar fent televisió; per tant, pot conduir a error pensar que totes tiraran endavant a curt o mitjà termini.

Llavors, doncs, es pot revocar la concessió d'un canal públic si no s'ha constituït el consorci corresponent ni hi ha intenció de fer-ho? La Llei preveu la reserva de, com a mínim, un programa públic per demarcació (espai públic garantit). Dit això, hi ha diferents casuístiques, segons si a la demarcació hi ha reservat un programa públic o si n'hi ha reservats dos. D'entrada, però, si un

Hi ha municipis que tenen televisió des de fa gairebé un quart de segle i que veuran com desapareix o acaba perdent la personalitat que tenia

programa públic no engega està incomplint les obligacions que figuren a l'atorgament i, per tant, l'Administració competent (en aquest cas, la Generalitat de Catalunya) podria resoldre el contracte per incompliment i atorgar el programa a un operador privat mitjançant concurs; o resoldre igualment el contracte per incompliment però deixar el programa (espai) sense ocupar. Aquestes mesures (retirar la concessió pública i deixar desert l'espai o posar-lo a concurs) són més factibles en aquelles demarcacions on hi ha dos programes reservats als públics. Ara per ara, però, no s'ha adoptat cap d'aquestes mesures, de la mateixa manera que el CAC no ha convocat el concurs per atorgar els programes públics que varen quedar deserts.

Josep Maria Baixauli
és periodista

>> *Gravació del programa
Fil directe, un dels més antics
de Televisió de Girona*